

ត្រឡាចចែកចេញជាពីរប្រភេទគឺត្រឡាចស្រូវនៅក្នុងផ្ទៃមានគ្រាប់តូច មូលផ្តុំតូចហើយមូលចំពោះត្រឡាចប្រេងវិញមានផ្តុំធំទ្រវែងគ្រាប់ធំសំប៉ែត ហើយអាចរក្សាទុកបានយូរជាងត្រឡាចស្រូវចំពោះផ្តុំ ។ អំពីលក្ខណៈរុក្ខសាស្ត្រសំខាន់ៗរបស់វាគឺដើមស្លឹកផ្កា មានលក្ខណៈប្រហាក់ប្រហែលគ្នាទៅនឹង ប្រភេទផ្សេងៗនៃគ្រួសារដូចគ្នា ។ ដើមមានសភាពជាវល្លិភ្ជាប់ដោយថ្នាំ ចន្លោះថ្នាំប្រវែង ៨ទៅ១៥ ស.ម ហើយអាចលូតវារតោងឡើងដើមរុក្ខជាតិ ឯទៀតនៅក្បែរវា ឬក៏ផ្ទៃដែលធ្វើឱ្យវារតោងឡើងជូនកាលគេដាំឱ្យវា វារនៅ លើដីផ្ទាល់គឺថ្នាំរបស់វាមានលទ្ធភាពដុះចេញឬសឬសទាំងនោះមានសារៈ សំខាន់ គឺ ជួយបីតយកសារធាតុ ចិញ្ចឹមទៅជួយឱ្យមានការលូតលាស់បានឆាប់ រហ័ស។ ស្លឹកមានសភាពឆ្លាស់គ្នាគឺឈមនឹងដើមតភ្ជាប់ដោយទងស្លឹកត្រឡាច ជាស្លឹកជាប់មិនឆែកចេញជាសំណុំស្លឹកឡើយស្លឹកដើមផ្កាផ្ទៃ គឺមានបន្ទាត់ខ្លីៗ លេចចេញពីស្បែកខាងក្រៅ ។

តារាងអាហារូបត្ថម្ភ

ក្នុងទម្ងន់១០០gដែលបរិភោគបាននៃផ្លែត្រឡាច

ឈ្មោះបន្លែ	កាឡូរី		ជាតិមីក %	កាបូនអ៊ីត្រាត %	ផេះ g	កាបូន mg	វីតាមីន B mg		វីតាមីន c	ធាតុតែ	
							ស្យាមីន	ផ្លាវីន		Ca	Fe
ត្រឡាច	10	96.7	1.9	0.4	0.1	00	0.06	0.06	1	30	0.8

ដំណាំត្រឡាច

I. លក្ខណៈរុក្ខសាស្ត្រ និង ប្រភពដើម

ដំណាំត្រឡាចត្រូវបានដាំដុះ និង ប្រើប្រាស់រាប់រយឆ្នាំកន្លងមកហើយ ជាពិសេសនៅក្នុងតំបន់អាស៊ីយើង ។ ដំណាំនេះវាស្ថិតនៅក្នុងគ្រួសារ Cucurbitaceae អនុក្រុម Benincaseae លំដាប់ Benineasa និងមាន ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រហៅថា Benincasa hispida ឈ្មោះធម្មតាហៅថា Wax gourd or Ash Gourd។

កត្តាដី: ដីជាកត្តាចាំបាច់សម្រាប់ការដុះលូតលាស់ដីសំបូរទៅដោយជាតិមមោកព្រមទាំងសារធាតុចិញ្ចឹមផ្សេងៗទៀតជាពិសេសធាតុរ៉ែ ។ ចំពោះដំណាំត្រឡាចជាដំណាំមួយរាប់បញ្ចូលក្នុងក្រុមធន់ទ្រាំទៅនឹងជាតិអាស៊ីដនៃដី។ ដីដែលសមស្រប គឺប្រភេទដីល្បាប់ ល្បាយខ្សាច់ ដីក្រហមតំបន់ភ្នំនិងដីតាមតំបន់វាលរាបមួយចំនួនដែលមាន PH ជាមធ្យមចន្លោះពី ៥,០ ទៅ៦,៣ ចំពោះ PH ទាបជាង ៥ ធ្វើឱ្យផ្លែរីកធំធាត់មិនបានល្អបន្ថយចំនួននៃការចេញផ្កានិងបន្ថយសមត្ថភាពនៃការស្វ័យលំអង ធ្វើឱ្យត្រឡាចទុំមុនអាយុបុជនកាលត្រឡាចអាចងាប់ទៅវិញដោយកង្វះសារធាតុចិញ្ចឹម ។ ឬសរបស់ត្រឡាចមានលទ្ធភាពចាក់ចូលទៅក្នុងដីបានពី ៦៨ទៅ ១០០ស.ម ជាពិសេសគឺលើប្រភេទដីខ្សាច់ ។

- **របបខ្យល់ សំណើម ទឹកភ្លៀង:** ដំណាំប្រភេទនេះមិនត្រូវការខ្យល់បក់ខ្លាំងក្នុងអំឡុងពេលកំពុងលូតលាស់កាលណាសីតុណ្ហភាពឡើងខ្ពស់ខ្យល់បក់ខ្លាំងសំណើមដីមិនគ្រប់គ្រាន់ វាធ្វើឱ្យរឹតតែបាត់បង់សំណើមបន្ថែមទៀត និងម្យ៉ាងទៀតអាចធ្វើឱ្យត្រឡាចដុះលូតលាស់ខ្សោយព្រោះពេលខ្យល់បក់ខ្លាំងរុក្ខជាតិក៏បាត់បង់ជាតិទឹកខ្លាំងដោយ សារវំហូតចំហាយទឹកពេលវំហូតចំហាយទឹកខ្លាំងរុក្ខជាតិត្រូវបិទនូវប្រព័ន្ធស្តូម៉ាក់របស់ស្លឹកដើម្បីការពារនូវការបាត់បង់ជាតិទឹកពីក្នុងកោសិកាពេលនោះស្លឹករុក្ខជាតិឡើងរញ្ជមដៃដែលបោះតោង ក៏លែងលូតលាស់ធ្វើឱ្យត្រួយរមួរ។ គេមិនអាចដាំវានៅតំបន់ដែលមានខ្យល់បក់ខ្លាំងនិងដោយធម្មជាតិផ្ទាល់នោះទេគឺគេតែងតែធ្វើប្រព័ន្ធការពារដូចជាបាំងខ្យល់សំណាញ់នៅក្នុងតំបន់មាន

- **អំពីផ្កា:** ដំណាំនេះផ្ការួមដើមគឺផ្កាញីនិងឈ្មោលនៅដើមតែមួយផ្កាមានក្របក៥និងមានស្រទប ៥ ហើយមានថង់លំអងចំនួនច្រើនដែលផ្ទុកលំអងផ្កាឈ្មោល និង ផ្កាញី សម្រាប់លក្ខណៈបន្តពូជ ។

ផ្លែរបស់វាគឺមានសភាពមូលទ្រវែងខ្លះមូលខ្លី លក្ខណៈពិសេសផ្លែរបស់វាមានម្សៅជាអ្នកការពារស្បែកត្រឡាចឱ្យធន់កំដៅ និងការប្រែប្រួលរបស់ធម្មជាតិ ។ ជាទូទៅដំណាំនេះអាចលូតលាស់បានប្រវែងពី ៨ទៅ ១៥ម ហើយអាចរស់នៅច្រើនឆ្នាំ ។

I. លក្ខខណ្ឌបរិស្ថានរបស់ដំណាំត្រឡាច

កត្តាបរិស្ថាន ត្រូវបានរាប់បញ្ចូលជាកត្តាសំខាន់សម្រាប់ដំណាំត្រឡាចដូចជា ពន្លឺសីតុណ្ហភាពដីរបបខ្យល់ សំណើមបរិយាកាសនិងកត្តាទឹកភ្លៀង ។

កត្តាសីតុណ្ហភាពនិងពន្លឺ: ជាកត្តាមួយចូលរួមក្នុងដំណើរនៃអន្តរអំពើដូចជាស្នើសំយោគនិងដំណកដង្ហើមដើម្បីផលិតឡើងនូវភាពបៃតងក្លរ៉ូភីលនិងកាបូអ៊ីត្រាត ។

១. អំពីរដូវកាលដាំដុះ

ដំណាំត្រឡាចអាចដាំដុះបានពេញមួយឆ្នាំគឺ អាស្រ័យទៅតាមតំបន់ដាំដុះនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាយើងគេបែងចែករដូវដាំដុះត្រឡាចជាពីររដូវ គឺ រដូវទឹកសំរកភាគច្រើនតែនៅតំបន់ទំនាបមាត់ទន្លេសាបឬតាមបណ្តោយមាត់ទន្លេមេគង្គចាប់ផ្តើមពីខែវិច្ឆិកា និងប្រមូលផលនៅខែធ្នូ រហូតដល់ខែកុម្ភៈ ។ នៅតំបន់ខ្ពង់រាបភាគច្រើនគេដាំនៅរដូវវស្សាព្រមទាំងតំបន់នេះភាគច្រើនគេដាំឱ្យវារឡើងផ្ទៃខ្ពស់ផុតពីដី ។

២. ការរៀបចំដី

ខ្យល់ខ្លាំងក្នុងអំឡុងពេលលូតលាស់របស់ដំណាំ ។

អំពីកត្តាសំណើម: សំណើមបរិយាកាសមានទំនាក់ទំនងយ៉ាងខ្លាំងទៅនឹងការលូតលាស់ពេលសំណើមបរិយាកាសឡើងក្នុងចន្លោះពី ៧០-៨០ % អាចធ្វើឱ្យ ដំណាំលូតលាស់លឿនព្រោះសំណើមបរិយាកាសមានទំនាក់ទំនងទៅនឹងសីតុណ្ហភាពព្រមទាំងពន្លឺផងដែរ។ នៅពេលសំណើមបរិយាកាសចុះទាបចន្លោះពី៤៥ទៅ ៥៥% ធ្វើឱ្យអាកាសធាតុក្តៅហួតហែងនិងអាំងតង់ស៊ីតេពន្លឺខ្លាំងធ្វើឱ្យដំណាំបន្ថយការលូតលាស់ព្រមទាំងបង្កឱ្យមានកត្តាចង្រៃទៀតផង ។

ចំពោះសំណើមដីវិញដំណាំត្រឡាចត្រូវការសំណើមដីពេលលូតលាស់ដំបូងគឺចន្លោះពី៧០ទៅ៧៥% ពេលចេញផ្ការហូតដល់ផ្លែគឺត្រូវ ការទឹកខ្លាំងពី ៧៥ទៅ៨៥% ។

អំពីទឹកភ្លៀង: ទឹកភ្លៀងជាកត្តាមួយដែលមានទំនាក់ទំនងទៅនឹងសំណើម របស់ដីនៅពេលដាំដុះនិងការស្រោចស្រពត្រឡាចមិនត្រូវការភ្លៀងខ្លាំងដូចដំណាំទៀតឡើយភ្លៀងធ្វើឱ្យដំណាំត្រឡាចរលួយឬស្រុះផ្កាគេអាចដាំនៅរដូវភ្លៀង បានដោយធ្វើផ្ទៃឬទុកឱ្យវារឡើងស្រឡះផុតពីដីទើបបន្ថយការស្រុះផ្កាទឹកភ្លៀងអាចបង្កជម្ងឺផ្សិតនៅក្នុងផ្កាព្រមទាំងរលួយគល់ពេលសំណើមដីឡើងខ្លាំង ។

I. ការដាំដុះ

គេអាចដាំដំណាំត្រឡាចលើដីច្រើនប្រភេទ ហើយវិធីដាំដុះក៏អាស្រ័យទៅតាមប្រភេទពូជប្រភេទដីនិងរដូវកាលផងដែរ ។

ពួកវីរុសយ៉ាងលឿនផងដែរដែរ ។

ធាតុផ្លូវ (P) ធ្វើឱ្យដើមរឹងមាំបង្កើតសារធាតុខ្សាច់នៅពីលើស្លឹកដើម ផ្លែពិសេសសម្រាប់ជួយឱ្យប្រព័ន្ធឫសមានសភាពរឹងមាំពង្រីកកោសិកា ខ្លីៗ នៅ ត្រង់ចន្លោះពន្លកដូចជាចន្លោះដើមផ្នែកខ្លីៗនៃផ្លែជាដើម។ ផ្លូវធ្វើឱ្យផ្លែរីក លូតលាស់បានឆាប់រហ័សបង្កឱ្យសារធាតុចិញ្ចឹមក្នុងដីមានដំណើរការល្អ ។

ប៉ូតាស្យូម (K) ប៉ូតាស្យូមមានតួនាទីធ្វើឱ្យមានសកម្មភាពល្អក្នុងការ ចិញ្ចឹមសរីរាង្គ។ ធ្វើឱ្យឫសរឹងមាំជួយឱ្យរុក្ខជាតិមានពណ៌ខៀវលើបស្រស់ ។ ក្រៅពីនោះ K ធ្វើឱ្យមានរស់ជាតិកាន់តែប្រសើរឡើង ។

វិធីប្រើប្រាស់ដីមាន:

- កំប៉ុស្តស្រាប់បាតមុនពេលដាំចំនួន៥ ទៅ ៧ តោន/ហិ.ត
- ដី ដេអាប៉េ(DAP)ស្រាប់បានមុនពេលដាំចំនួន ២០០គ.ក្រ/ហិ.ត
- ដីអ៊ុយរ៉េ ៤៦ % ដាក់ក្រោយដាំ១០ថ្ងៃ ចំនួន៥០ គ.ក្រក្នុង១ ហិ.ត លាយទឹកស្រោច ។
- ដី ១៥,១៥,១៥ដាក់ក្រោយដាំ២៥ថ្ងៃចំនួន១៥០ គ.ក្រ/ហិ.ត ដាក់ ចំងាយ២៥ម ពីគល់ ។
- ដីអ៊ុយរ៉េ ៤៦%ដាក់ពេលចេញផ្កា១០០ % ចំនួន៦០គ.ក្រ/ហិ.ត ។
- ដី ១៥,១៥,១៥ ដាក់ក្រោយប្រមូលផលបាន ២លើកចំនួន៥០ -៦០ គ.ក្រ/ហិ.ត ។

- ដាំលើករងទទឹងរង៣០០ ស.ម ចន្លោះ ជួរ ២៥០ស.ម ចន្លោះគុម្ព ១៥០ស.ម
- ដាំដាក់ផ្ទើរមិនលើករងទេទទឹងផ្ទើរ៣៣០ ស.ម ចន្លោះគុម្ព ១៥០ ស.ម ចំនួនដើមក្នុងគុម្ពគឺ ២ទៅ៣ ដើម ។

ជាទូទៅមុនពេលដាំគេកាប់ជារណ្តៅនៅលើរងហើយដាក់ដីកំប៉ុស្តិ៍ចំនួន ០,៥គ.ក្រ លាយជាមួយដី១៥,១៥,១៥ ឬ១៨,៤៦,០ ចំនួន១០០ទៅ ១៥០ក្រាម ក្នុងមួយរណ្តៅ ។

៤.ការស្រោចស្រព

ដំណាំត្រឡាចមិនត្រូវការទឹកខ្លាំងដូចដំណាំឌីឡើក ឬ ត្រសក់ចំណារ ឡើយវាត្រូវការទឹកមធ្យមដូចល្អៅ និងត្រសក់ស្រូវដែរ ។ គេអាចធ្វើការ ស្រោចស្រពបានច្រើនវិធីដូចជា: តាមរយៈទឹកភ្លៀងកំពស់ភ្លៀងមធ្យមប្រចាំខែ ៨០ ទៅ១២០ ម.ម ជាការល្អស្រោចដោយបញ្ចូលទឹកតាមចន្លោះជួរគឺមួយ អាទិត្យពី ១ទៅ២លើកតាមសភាពដីនិងសីតុណ្ហភាព ។

៥.ការប្រើប្រាស់ដី

ធាតុអាសូត(N) ដំណាំត្រឡាចត្រូវការធាតុអាសូតដូចដំណាំឯទៀត ដែរ ប៉ុន្តែវាត្រូវការនៅក្នុងដំណាក់កាលចាប់ផ្តើមចេញផ្កា ព្រោះធាតុអាសូតធ្វើ ឱ្យត្រឡាចដុះពន្លកទងបានលឿនហើយភាពបៃតងខ្លឹមរបស់វាកាន់តែធ្វើឱ្យការ ទទួលយកពន្លឺនិងការបញ្ជូនជាតិទឹកកាន់តែ រហ័ស ។ ប៉ុន្តែអាសូតធ្វើឱ្យ ត្រឡាចឆាប់ទទួលរងជម្ងឺ